

автоматичного розходження суден, тільки і всього. І жодної містики. Жодного прокляття Нахімова» [4, с.75]. Згадуються в повісті найбільші корабельні аварії, які відомі всьому світу : зіткнення «Титаніка» з айсбергом та зіткнення двох лайнерів «Стокгольм» та «Андреа Дореа» в тумані, які пояснюються хибними діями членів екіпажу.

Таким чином, А. Санченко, як знавець мариністики, написав не тільки розважальну повість для дітей, а і дидактично спрямовану, бо сам має морську освіту. Головні герої при звичаються до життя і праці моряків, дізнаються багато цікавих історій, виробляють вміння та навички, які необхідні для праці в морі та знаходять пригоди в Туреччині, Росії, Греції та Італії, що робить цю повість мариністичною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волинець Ю. В. Мариністичний текст як риса романтичного стилю і засіб творення образу (за трилогією М. Старицького «Богдан Хмельницький») *Актуальні проблеми слов'янської філології* 2011. Випуск XXIV. Частина 1. С. 39 – 45.
2. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт. уклад. Ю.Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2008 Т.2 : М – Я. 624 с.
3. Науменко Н. Літературна мариністика як синтез мистецтв : проза та поезія. *Волинь філологічна : текст і контекст*. 2007. Режим доступу <file:///D:/Temp/36-Текст%20статті-91-1-10-20180318.pdf>
4. Санченко А. Левантійські канікули. К.: Темпора, 2014. 312 с.

Марина ФІРSOVA

магістрантка 1 курсу

факультету філології та соціальних комунікацій

Науковий керівник: **Ірина СПІВАК**,

к. філол. н., доц. (БДПУ)

РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРНА КАЗКА І ЗАРУБІЖНІ ДЖЕРЕЛА

Здавалося б, дивно, що вигадані у різних куточках світу казки мають схожі один на одного сюжети, персонажів та ідеї. Та насправді нічого надзвичайного в цьому немає, адже поняття про добро і зло, особливості людського характеру, уявлення про реальний та містичний світи – будь-де подібні.

Російська літературна казка – це яскравий приклад того як зарубіжні традиції переплітаються з національними. І подивившись трохи глибше, можна побачити, що саме стало натхненням для написання казок О. Пушкіним, О. Волковим чи О. Толстим.

Тому **актуальність** теми дослідження полягає у тому, що розгляд російської літературної казки як результату прямого переносу фольклорного матеріалу в авторську художню дійсність виявляє свою теоретичну недостатність. Доцільно говорити не стільки про близькість літературної казки до конкретного фольклорного джерела, скільки про подібність принципів і прийомів художнього відображення, про авторське новаторство

й особливості передачі ірраціональної глибини народнопоетичного світобачення.

Дослідженнями з цієї теми займалися С. Гладь, С. Дєдова, Л. Дереза, О. Зубенко та інші.

Метою роботи є дослідження явища російської літературної казки, пошук джерел її написання, а також своєрідність їх авторської інтерпретації. Використовуємо **методи** узагальнення, аналізу, синтезу, а також описовий та системний.

«Літературна казка – це авторський художній, прозаїчний або поетичний твір, який ґрунтується, або на фольклорних джерелах, або є суто оригінальним; твір переважно фантастичний, чарівний, який змальовує незвичайні пригоди вигаданих героїв і в деяких випадках орієнтований на дітей; твір, у якому чудо відіграє роль сюжетно-утворюючого фактора, служить відправною точкою характеристики персонажів» [1, 234].

«У вивченні літературної казки можна виокремити декілька етапів. Перший етап – це час початкового накопичення матеріалу, коли основна увага була зосереджена переважно на описі фольклорної і літературної казок. Другий етап – намагання розмежувати ці два види творчості, сформулювати їх загальні та спільні ознаки; третій – період теоретичного осмислення власне літературної казки як самостійного жанру художньої літератури, визначення її місця в жанровій системі того чи іншого періоду літературного розвитку» [2].

Функціонуванню казки на кожному етапі передусім завдячуємо: О. Пушкіну як зачинателю жанру в Росії, котрий вивчивши французьку, мало не раніше російської, мав змогу поглинати зарубіжний фольклор і трансформувати його в таких своїх творах як: «Казка про рибака та рибку» (джерело – «Казка про рибака та його дружину» брати Грімми), «Золотий півник» (джерело – «Легенди про арабського звіздяра» В. Ірвінг), та інші; О. Толстому, котрий видав у своїй літературній обробці повість Карло Коллоді «Пригоди Піноккіо», перетворивши оригінальний текст на більш авантюрний та веселий і прибравши зі свого «Золотий ключик, або пригоди Буратіно» низку повчань та моралізаторства, за словами самого ж Толстого; О. Волкову з його повістю для дітей «Чарівник смарагдового міста», написаною на основі казки Ф. Баума «Чарівник країни Оз», що була задумана американським автором як памфлет і вважається взірцем політичної сатири, а в руках Волкова має суто дитячий посил; та багатьом іншим: С. Аксакову, К. Чуковському, М. Носову.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брауде Л. К истории понятия “литературная сказка” / Л. Ю. Брауде // Известия АН СССР. Серия языка и литературы. Москва: Наука, 1977. Т. 36. С. 231–239.
2. Дереза Л.В. Російська літературна казка першої половини XIX століття в жанровій системі романтизму (Автореферат). URL: <https://www.psyh.kiev.ua>